

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра конституційного, адміністративного та фінансового права**

**СИЛАБУС
з навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство»**

**Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
(<http://univer.km.ua/faculty.php?dekid=2&sub=3>
http://univer.km.ua/doc/OPP_Bakalavr_281_Publiczne_upravlinnya_ta_administruvannya.pdf)**

Викладачі	Лекції, консультації, екзамен: Берцюх Мирослава Зіновіївна, старший викладач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, магістр права (http://univer.km.ua/kafedra.php?kafid=11&w=sklad). Семінарські заняття, консультації: Владовська Катерина Петрівна, старший викладач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права (http://univer.km.ua/kafedra.php?kafid=11&w=sklad).
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Електронна адреса: m_bertiukh@univer.km.ua ORCID: 0000-0001-7736-5778 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=3HObQMAAAAAAJ&hl ResearcherID: AAE-7625-2020 Електронна адреса: k_vladovska@univer.km.ua ORCID: 0000-0003-3857-9292 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=eGjdLLgAAAAJ
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «З ПУА_Адміністративне судочинство»: tum6foc. Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 4, вул. Проскурівська, 57, ауд. 227: Берцюх Мирослава Зіновіївна: середа з 15.00 до 16.20. Владовська Катерина Петрівна: четвер з 15.00 до 16.20. Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації до екзамену: напередодні екзамену згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Цілі та	Вивчення адміністративного судочинства передбачає ознайомлення студентів
----------------	--

особливості навчальної дисципліни	з особливостями здійснення адміністративного судочинства як гарантії судового захисту прав, свобод та законних інтересів від порушень у сфері публічно-правових відносин. Крім того, вивчення навчальної дисципліни важливе саме студентами за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, оскільки їх майбутня діяльність буде пов'язана з прийняттям рішень, вчинення дій саме в статусі суб'єкта владних повноважень, рішення, дії чи бездіяльність яких може бути оскаржена в порядку адміністративного судочинства. Тобто в більшості справ майбутні управлінці будуть представляти інтереси відповідача, проте є значне коло справ, у яких суб'єкт владних повноважень є позивачем. Адміністративне судочинство є професійно-орієнтованою дисципліною: студент повинен мати уявлення про те, як здійснюється захист законних прав і свобод фізичних осіб, прав та законних інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень. Перед здобувачами освіти у рамках навчальної дисципліни ставиться мета знати: поняття та принципи судового адміністративного процесу; порядок організації адміністративного судочинства; адміністративно-процесуальний статус учасників судового процесу; порядок провадження в адміністративному суді першої інстанції; особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ; порядок перегляду та виконання судових рішень в адміністративних справах. Вивчення Адміністративного судочинства сприяє підготовці фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, а також формує навички уміти: використовувати набуті знання у вирішенні професійних завдань; застосовувати норми Кодексу адміністративного судочинства України в конкретних правових ситуаціях; визначати підвідомчість адміністративних справ; складати адміністративно-процесуальні документи.
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями щодо розгляду адміністративних справ судами; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, як майбутнього суб'єкта владних повноважень, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність критично оцінювати рішення, дії та бездіяльність як предмет оскарження в порядку адміністративного судочинства; здатність до адаптації та дії в новій ситуації (вміння застосовувати на практиці та в житті адміністративно-процесуальні норми, які часто змінюються внаслідок удосконалення чинного законодавства); вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, у тому числі щодо подання адміністративного позову і розгляду справи адміністративним судом; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність спілкуватися державною мовою (мовою адміністративного судочинства) як усно, так і письмово; здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів, у тому числі щодо врегулювання спору за участю судді та досягнення примирення на будь-якій стадії судового процесу; здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки; здатність використовувати систему електронного документообігу; здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування, зокрема щодо питань вирішення адміністративних спорів у судовому процесі.

Результати навчання	Здатність продемонструвати знання та розуміння основних засад (принципів) адміністративного судочинства та основних нормативно-правових актів і положень законодавства, що регламентує порядок розгляду і вирішення адміністративних спорів у судовому порядку, а також механізмів оскарження рішень, дій та бездіяльності суб'єктів владних повноважень; здатність розробляти пропозиції з удосконалення організаційної структури і функціонування органів публічного управління як частини системи демократичного урядування на основі аналізу інституційних структур публічного сектору європейських держав та України, зокрема розуміння системи адміністративних судів і організації адміністративного судочинства; вміння розробляти та реалізовувати заходи щодо впровадження кращих форм і методів діяльності органу публічного управління, виходячи зі змісту державно-управлінських технологій та механізмів розвитку громадянського суспільства; здатність надавати експертну оцінку процесуальним документам; вміння будувати комунікації не лише з громадянами, колегами, керівниками та підлеглими, а й з учасниками судового процесу (сторонами в адміністративній справі, третіми особами, їх представниками, секретарем судового засідання, судовим розпорядником, спеціалістом, експертом тощо), з дотриманням поваги, вимог культури та етики публічного службовця та службового етикету, у тому числі використовуючи методи виявлення, попередження та запобігання конфлікту інтересів; вміння робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції, а також використовувати пошукові системи ЄС, України та світу для підготовки процесуальних документів та збору інформації з метою підготовки програмних документів, управлінських рішень у сфері європейської інтеграції, аналізу відповідності проектів нормативно-правових актів України праву ЄС; мати глибоке переконання у непорушності цінностей демократичного громадянського суспільства та правил професійної етики; володіти стійкими навичками самостійної та групової роботи, уміння досягати поставлених цілей в умовах обмеженого часу. Здатність продемонструвати знання та розуміння правил діловодства в адміністративних судах; переваг електронного судочинства; вміння коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов (зміни адміністративного процесуального законодавства); вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, а також вміння використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності (використовувати статистичні дані, показники діяльності адміністративних судів).
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	Курс навчання – 3-й, семестр – 6-й. Тип дисципліни - вибіркова. Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти знаннями навчальних дисциплін: «Адміністративне право», «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Документаційне забезпечення діяльності органів публічного управління», «Інформаційні системи та технології», «Взаємодія держави і громадянського суспільства». Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисципліни «Організаційно-правові засади публічної служби».
Обсяг навчальної дисципліни	2,5 кредитів ЄКТС / 75 годин, у тому числі, самостійної роботи – 39 годин, лекційних – 18 годин, семінарських – 18 годин.
Форма навчання	денна
Мова	українська

викладання				
Формат вивчення навчальної дисципліни	Лекції, семінарські заняття, виконання самостійної роботи, консультації, екзамен тощо. Лекція, семінарські заняття, консультації та екзамен можуть проводитись у формі онлайн-конференції з використанням платформи для проведення онлайн-занять Zoom або Google Meet. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер, фліпчарт тощо.			
Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	2/2/4	Адміністративна юстиція як інститут судового захисту	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 1
	2/2/4	Основні засади (принципи) адміністративного судочинства	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 1
	2/2/5	Організація адміністративного судочинства	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2
	2/2/4	Учасники судового процесу	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань,	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 1

		розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	
2/2/6	Проведення в адміністративному суді першої інстанції	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 1,2 Семінарське заняття – 5 СРС – 1
2/2/6	Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 1
4/4/6	Перегляд судових рішень	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 2,2 Семінарське заняття – 10 СРС – 2
2/2/4	Виконання судових рішень в адміністративних справах	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 1
Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство» (розміщені у Google класі «3 ПУА_Адміністративне судочинство» (код приєднання: tum6foc) та в			

	електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)) Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Адміністративне судочинство» (у Google класі «3 ПУА_Адміністративне судочинство» (код приєднання: tum6foc) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)) Екзамен усний. Структура екзаменаційного білету включає 3 теоретичних питання.
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	1. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. 2747-IV. <i>Верховна Рада України. Законодавство України.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15 2. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 р. №. 3674-VI. <i>Верховна Рада України. Законодавство України.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17 3. Журавльов Д. В. Оскарження судових рішень у адміністративному судочинстві України / Д. В. Журавльов, К. І. Чижмарь. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 224 с. 4. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / за заг. ред. Р. С. Мельника. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 1030 с. 5. Адміністративне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки / за заг. ред. Чижмарь К. І. ЦУЛ, 2019. 152 с. 6. Адміністративне процесуальне право : навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т. П. Мінки. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с. 7. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І. М. Балакарева, І. В. Бойко, Я. С. Зеленська та ін.; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Х. : Право, 2016. 312 с. 8. Адміністративне судочинство : навчальний посібник / за заг. ред. проф. О. П. Рябченко. 2-ге вид., перер. і доп. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. 304 с. URL: http://asta.edu.ua/files/rabchenko.pdf 9. Колпаков В. К., Гордєєв В. В. Теорія і практика адміністративного судочинства : монографія. Чернівці, 2011. 384 с.
Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	Здобуття балів за пропущені лекції та семінарські заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУПі імені Леоніда Юзькова, затвердженим рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол № 14, введеним в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (http://univer.km.ua/page/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_2020.pdf). Щоб отримати бали за пропущене з поважних причин лекційне заняття, треба написати конспект по питаннях теми (тем) пропущеної лекції. Щоб отримати бали за пропущене з поважних причин семінарське заняття, треба підготуватись до усного опитування та вирішення ситуативних завдань або виконання тестових завдань по питаннях теми (тем) пропущеного семінарського заняття.
Критерії оцінювання	1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУПі імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введене в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (http://univer.km.ua/page/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_2020.pdf). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. № 74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).

Можливість визнання результатів неформальної освіти	Здобувачу освіти визнаються результати участі у наукових конференціях і он-лайн-курсах, вебінарах, тренінгах за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://www.univer.km.ua/)
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Викладач дисципліни:

старший викладач кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
магістр права

М.З. Берцюх

Затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
15 вересня 2020 року, протокол № 2.

В.о. завідувача кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
д.ю.н., професор

І.Л. Самсін